

Skulptūra "Vytautas Didysis"

Pavadinimas	Skulptūra "Vytautas Didysis"
Muziejus	Vytauto Didžiojo karo muziejus
Fondas	pagrindinis
Tipas	skulptūra
Sritys	profesionalioji dailė, istorija
Inventorinis numeris	VDKM D 212
Matmenys	aukštis – 370 cm
Medžiagos	gipsas
Autorius (-iai)	Vincas Grybas
Sukūrimo data	XX a. 4 deš. I p.

Ekspozicijos aprašymas

Skulptūra „Vytautas Didysis“, sukurta 1934 m. Kūrinio autorius Vincas Grybas.

Skulptūra vaizduoja Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą. Kunigaikštis vadovavo Lietuvos ir Lenkijos kariuomenei Žalgirio mūšyje 1410 m. galiausiai palaužusiai Vokiečių ordino karinę galią. Vytautas Didysis buvo ir yra laikomas didingiausiu kada nors valdžiusiu Lietuvos valdovu. Bėgant amžiams Lietuvoje formavosi Vytauto kultas. Tarpukario Lietuvoje Vytautas buvo vienas iš pagrindinių valstybės tautiškumo atgaivinimo ir istorinės atminties simbolių.

Skulptūrą Karo muziejui padovanojo II pėstininkų divizija, nupirkusi iš autoriaus V. Grybo už 3000 litų. V. Nagevičiaus prašymu, nurodant muziejaus sunkią finansinę padėtį. Skulptūra sukurta maždaug per 4 mėnesius. Statulos aukštis 370 cm, jai sukurti buvo sunaudoti 2465 kg. gipso.

Susirašinėjime, tarp Karo muziejaus viršininko V. Nagevičiaus, adm. majoro P. Šestakausko ir skulptoriaus V. Grybo nuolat akcentuojamas sutarties terminas skulptūrai padaryti iš vienos pusės, ir lėšų trūkumas medžiagoms bei atlyginimui už darbą, iš kitos pusės. Į Karo muziejaus viršininko generolo V. Nagevičiaus telegramą, kurioje primenama, apie sutarties termino pabaigą, pasipiktinęs skulptorius 1934 m. rugsėjo 23 d. atsakė laišku: „Jūsų telegramą – prašau skubiai įvykdyti sutartį – gavau, bet ji nieko naujo šičion neįnešė. Darbas visą laiką vedamas sustiprintu tempu nesilaikant jokios valandų normos – kiek jėgos leidžia. Man labai rūpi, kad statula būtų kuo greičiausiai atlikta ir jos išpildymas jau visai prie galo priėjo. Žinoma, kad būtų atlyginimas žmoniškais, padėtis būtų visai kita. Dabar po tiek mano pasiūlymų pastatytiems paminklams, dar dėti paskutines jėgas ir šiam darbui, tai tiek išsivarginau kaip žydo kumelė, dabar gali jai kas nors telegramomis – botagais lupti per šonus, jau ji tiek nenubėgs, kaip gražus išpustytas koks nors puskarininkio žirgas. Tai formalumų pagimdytas popierėlis, bet žiūrėkite į gyvenimo tikrumą Brangus Pone Generole ir siųskit paklausimą skulptoriui, kaip laikaisi? Ar turi ką pavalgyti? Kaip jėgos ir kokios sąlygos darbui aplinkui? Kuo mes galime būti naudingi Tamstai šičion Kaune viršūnėse būdami, juk Tamsta skulptoriau vis tik esi žmogus, darai ką nors, kad ir ne šedevrus, bet vis tik ką nors ant prie mūsų meno atsigavimo. Kuo mes galim Tamstai padėti, kad galėtum savo jėgas vystyti tolyn? Taip. Skaudi gyvenimo tikruma...Prašau skubiai įvykdyti sutartį...“.

Skulptūra buvo baigta 1934 spalio 14 d. ir komisijos patvirtinta, kurią sudarė Krašto apsaugos Revizijos departamento direktorius inž. J. Mašiotas, skulptoriai J. Zikaras, P. Rimša, muziejaus atstovas adm. majoras P. Šestakauskas. Apžiūrėję Vytauto Didžiojo skulptūrą, pripažino, kad darbas atliktas gerai, yra tinkamas Karo muziejui.